

Spis treści

Wykaz skrótów	15
Słowo wstępne	19
Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r. poz. 969)	23
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	31
Art. 1. [Zakres podmiotowy stosowania ustawy]	31
Art. 2. [Podstawy stosowania ustawy]	41
Art. 3. [Dyrektywa dobra nieletniego]	46
Art. 3a. [Mediacja]	52
Art. 4. [Obowiązek przeciwdziałania i zawiadomienia]	59
Art. 4a. [Obowiązek udzielenia informacji sądowi] ...	62
DZIAŁ II. Środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich	63
Art. 5. [Kategorie środków stosowanych wobec nieletnich]	63
Art. 6. [Grupy środków i ich katalog]	65
Art. 7. [Zobowiązania nakładane na rodziców]	96
Art. 8. [Kara pieniężna]	100
Art. 9. [Orzekanie kary pieniężnej]	102
Art. 10. [Zakład poprawczy – przesłanki orzekania] ...	104
Art. 11. [Warunkowe zawieszenie umieszczenia w zakładzie]	110

Art. 12.	[Środki leczniczo-wychowawcze i ich katalog]	116
Art. 13.	(<i>uchylony</i>)	120
Art. 14.	[Stosowanie prawa materialnego – k.k., k.k.s. i k.w.]	121
DZIAŁ III. Postępowanie przed sądem		124
Rozdział 1. Przepisy ogólne o postępowaniu		124
Art. 15.	[Właściwość rzeczowa sądu rodzinnego, niejawnosć postępowania]	124
Art. 16.	[Wyjątek od zasady właściwości rzeczowej] ...	126
Art. 17.	[Właściwość miejscowa sądu rodzinnego] ...	130
Art. 18.	[Właściwość sądu karnego]	132
Art. 18a.	[Prawo do obrony]	140
Art. 19.	[Wysłuchanie nieletniego]	142
Art. 20.	[Stosowanie przepisów k.p.k. i k.p.c.]	143
Art. 21.	[Wszczęcie i umorzenie postępowania]	147
Art. 21a.	[Cel postępowania]	152
Art. 22.	[Czyny ścigane na wniosek i z oskarżenia prywatnego]	153
Art. 23.	[Zawiadomienie o wszczęciu i zakończeniu postępowania]	155
Art. 24.	[Wywiad środowiskowy]	156
Art. 25.	[Dowód z opinii o nieletnim]	159
Art. 25a.	[Opinia psychiatryczna]	161
Art. 26.	[Środki tymczasowe]	163
Art. 27.	[Schronisko dla nieletnich]	165
Art. 28.	[Nałożenie obowiązków wobec rodziców] ...	171
Art. 29.	[Zażalenie]	173
Art. 30.	[Strony postępowania]	174
Art. 30a.	[Zawieszenie postępowania]	180
Art. 31.	[Doręczenia]	181
Art. 31a.	[Zażalenie]	182
Art. 32.	[Koszty postępowania]	183
Rozdział 1a. Przebieg postępowania		186
Art. 32a.	[Wszczęcie postępowania]	187
Art. 32b.	[Czynności dowodowe sądu rodzinnego]	189

Art. 32c.	[Obrońca z urzędu]	192
Art. 32d.	[Przeglądanie akt sprawy]	196
Art. 32e.	[Czynności dowodowe Policji]	197
Art. 32f.	[Przesłuchanie nieletniego przez Policję]	200
Art. 32g.	[Przesłanki zatrzymania nieletniego i umieszczenia w policyjnej izbie dziecka]	203
Art. 32h.	[Inne przesłanki umieszczenia nieletniego w policyjnej izbie dziecka]	207
Art. 32i.	[Nadzór nad czynnościami Policji]	209
Art. 32j.	[Przekazanie sprawy nieletniego szkole lub organizacji]	209
Art. 32k.	[Przekazanie sprawy nieletniego prokuratorowi]	211
Art. 32l.	[Stosowanie środków wychowawczych na posiedzeniu]	214
Art. 32m.	[Wyznaczenie rozprawy]	216
Art. 32n.	[Przebieg rozprawy]	216
Art. 32o.	[Przebieg rozprawy]	218
Art. 32p.	[Postępowanie dowodowe]	219
Art. 32q.	[Obecność na rozprawie innych osób]	219
Art. 32r.	[Postanowienie kończące postępowanie; treść]	221
Rozdział 3. (uchylony)		224
Art. 33–43. (uchylone)		224
Rozdział 4. (uchylony)		224
Art. 44–47a. (uchylone)		224
Rozdział 5. (uchylony)		224
Art. 48–55. (uchylone)		224
Rozdział 6. (uchylony)		225
Art. 56–57. (uchylone)		225
Rozdział 7. Postępowanie odwoławcze		225
Art. 58. [Właściwość i skład sądu odwoławczego]		225
Art. 59. [Zakres zaskarżenia]		228
Art. 60. [Wylączenie niektórych przepisów k.p.c.]		230

Art. 61.	[Zakaz <i>reformationis in peius</i>]	232
Art. 62.	[Udział nieletniego w rozprawie]	233
Art. 63–63a.	[<i>uchylone</i>]	234
DZIAŁ IV. Postępowanie wykonawcze		235
Rozdział 1. Przepisy ogólne		235
Art. 64.	[Wszczęcie postępowania]	236
Art. 65.	[Cele postępowania]	238
Art. 65a.	[Obowiązek nieletniego podporządkowania się orzeczeniu]	241
Art. 66.	[Formy oddziaływania na nieletnich w placówkach; korespondencja nieletniego]	243
Art. 66a.	[Praktyki religijne]	248
Art. 67.	[Działania Policji]	251
Art. 68.	[Rola sądu rodzinnego]	252
Art. 69.	[Wykonywanie orzeczonych środków]	253
Art. 70.	[Uprawnienia do składania wniosków i zażaleń]	254
Art. 70a.	[Zakres działania kuratora sądowego sprawującego nadzór]	255
Art. 70b.	[Badanie stanu trzeźwości nieletniego]	258
Art. 70c.	[Zakres działania innych podmiotów sprawujących nadzór]	262
Art. 70d.	[Przyznawanie ryczałtu za sprawowanie nadzoru]	262
Art. 70e.	[Delegacja ustawowa dotycząca sprawowania nadzorów]	263
Art. 71.	[Odroczenie i przerwa wykonywania środków]	266
Art. 72.	[Obowiązek zawiadomienia sądu rodzinnego]	268
Art. 73.	[Czas wykonywania orzeczonych środków docelowych]	269
Art. 74.	[Czas wykonywania środków tymczasowych]	273
Art. 75.	[Wydawanie i zaskarżanie postanowień]	275
Art. 76.	[Pomoc następcza]	279
Art. 77.	[Nadzór sędziego rodzinnego]	281

Art. 78.	[Delegacja ustawowa dotycząca nadzoru sędziów rodzinnych]	283
Rozdział 2. Środki wychowawcze i lecznicze		
Art. 79.	[Możliwość zmiany i uchylania środków wychowawczych]	284
Art. 80.	[Obowiązki dyrektora podmiotu leczniczego]	289
Art. 81.	[Delegacja ustawowa dotycząca młodzieżowych ośrodków wychowawczych] ...	291
Art. 82.	[Delegacja ustawowa dotycząca kierowania do podmiotów leczniczych]	292
Art. 83.	[Tworzenie, znoszenie i nadzór nad policyjnymi izbami dziecka]	296
Art. 84.	[Tworzenie, znoszenie i nadzór nad ośrodkami kuratorskimi; delegacja ustawowa]	296
Rozdział 3. Środek poprawczy		
Art. 85.	[Określanie rodzaju zakładu poprawczego i jego zmiana]	297
Art. 86.	[Warunkowe zwolnienie z zakładu poprawczego]	303
Art. 87.	[Okres próby; odwołanie warunkowego zwolnienia]	304
Art. 88.	[Warunkowe odstąpienie od wykonania umieszczenia w zakładzie poprawczym]	307
Art. 89.	[Uznanie za niebyłe orzeczenia środka poprawczego]	309
Art. 90.	[Umieszczenie nieletniego poza zakładem poprawczym]	310
Art. 90a.	[Umieszczenie nieletniego w hostelu]	313
Art. 90b.	[Finansowanie pobytu w hostelu]	318
Art. 90c.	[Czasowy zakaz umieszczania nieletniego poza zakładem lub w hostelu]	319
Art. 91.	[Postępowanie w razie popełnienia czynu karalnego przez wychowanka zakładu poprawczego]	320
Art. 92.	[Kolejność wykonywania orzeczeń]	325

Art. 93.	[Kolejność wykonywania orzeczeń]	327
Art. 94.	[Możliwość zamiany środka poprawczego na karę kryminalną]	328
Art. 95.	[Nadzór Ministra Sprawiedliwości nad schroniskami i zakładami poprawczymi]	332
Rozdział 4. Użycie środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, w schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym		334
Art. 95a.	[Rodzaje środków przymusu bezpośredniego i przesłanki ich stosowania]	334
Art. 95b.	(uchylony)	337
Art. 95c.	[Delegacja ustawowa dotycząca współdziałania z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa zakładu]	338
Rozdział 4a. Udzielanie nagród i stosowanie środków dyscyplinarnych wobec nieletnich umieszczonych w schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych		339
Art. 95ca.	[Upoważnienie dyrektora do udzielania nagród i środków dyscyplinarnych]	340
Art. 95cb.	[Podstawy i zasady udzielania nagród]	341
Art. 95cc.	[Katalog nagród]	343
Art. 95cd.	[Możliwość uchylecia decyzji o udzieleniu nagrody]	345
Art. 95ce.	[Podstawy i zasady stosowania środków dyscyplinarnych]	346
Art. 95cf.	[Katalog środków dyscyplinarnych]	350
Art. 95cg.	[Możliwość uchylecia decyzji o zastosowaniu środka dyscyplinarnego]	352
Rozdział 5. Zatrudnianie nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych lub schroniskach dla nieletnich ...		354
Art. 95d.	[Miejsce odbywania praktycznej nauki zawodu oraz zatrudniania]	355
Art. 95da.	[Formy praktycznej nauki zawodu; stypendia; delegacje ustawowe]	357
Art. 95e.	[Czas pracy nieletniego]	359

Art. 95f.	[Wynagradzanie nieletnich]	360
Art. 95g.	[Zaliczanie okresu pracy]	361
Art. 95h.	[Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej]	362
DZIAŁ V. Przepisy przejściowe i końcowe		363
Art. 96.		363
Art. 97.		364
Art. 98.		364
Art. 99–100.	(uchylone)	364
Art. 101.		364
Art. 102.		364
Art. 103.		365
Art. 104.		365
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)		367
Art. 10.	[Odpowiedzialność karna nieletnich]	367
Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r. poz. 969)		381
Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów (Dz.U. z 2018 r. poz. 708 ze zm.)		434
Wybrane przepisy wykonawcze		445
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad ustalania kosztów postępowania w sprawach nieletnich (Dz.U. poz. 863) ...		447
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 sierpnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania wywiadów środowiskowych o nieletnich (Dz.U. Nr 90, poz. 1010)		451
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz.U. z 2017 r. poz. 487)		454

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 2001 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek (Dz.U. Nr 112, poz. 1205)	520
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2001 r. w sprawie ośrodków kuratorskich (Dz.U. Nr 120, poz. 1294)	524
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2001 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach nieletnich (Dz.U. Nr 56, poz. 591 ze zm.)	536
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 maja 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w domach pomocy społecznej (Dz.U. Nr 109, poz. 632)	544
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie trybu przyjmowania i zwalniania nieletnich z hosteli, warunków pobytu nieletnich w hostelu oraz sposobu wykonywania nadzoru nad nieletnimi umieszczonymi w hostelach (Dz.U. poz. 110)	549
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz.U. Nr 296, poz. 1755)	556
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 czerwca 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń w sprawach nieletnich (Dz.U. Nr 107, poz. 894)	563
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie nadzoru nad nieletnim (Dz.U. poz. 855)	568

